

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ
О.М. БЕКЕТОВА

ЗАТВЕРДЖЕНО

Голова приймальної комісії

 В. М. Бабасов

«29» 03 2019 р.

ПРОГРАМА

вступного іспиту з іноземних мов

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ третій (освітньо-науковий)

СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ доктор філософії

галузь знань 03 Гуманітарні науки; 05 Соціальні та поведінкові науки; 07 Управління та адміністрування; 12 Інформаційні технології; 13 Механічна інженерія; 14 Електрична інженерія; 18 Виробництво та технології; 19 Архітектура та будівництво; 27 Транспорт; 28 Публічне управління та адміністрування

спеціальність 051 – Економіка; 071 – Облік і оподаткування; 073 – Менеджмент; 281 – Публічне управління та адміністрування; 076 – Підприємництво, торгівля та біржова діяльність; 122 – Комп’ютерні науки та інформаційні технології; 132 – Матеріалознавство; 141 – Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка; 183 - Технології захисту навколишнього середовища; 191 – Архітектура та містобудування; 192 – Будівництво та цивільна інженерія; 193 – Геодезія та землеустрій; 275 – Транспортні технології; 032 - Історія та археологія

Харків, 2019

Програму підготували:

завідувач кафедрою іноземних мов, . канд. філол.н.Ільєнко О. Л.

доц. кафедри іноземних мов, канд. пед. н.Крохмаль А.М.

Затверджено на засіданні кафедри іноземних мов «25» лютого 2019 р.
(протокол № 6).

Вступ

Вивчення іноземних мов є невід'ємною складовою підготовки здобувачів наукового ступеня «Доктор філософії». Для успішного навчання в аспірантурі вступники повинні володіти іноземною мовою в межах програмних вимог, правильно використовувати її в усіх видах мовленнєвої діяльності.

Мета проведення вступного іспиту до аспірантури з іноземної мови - визначити рівень сформованості комунікативної та лінгвістичної компетенції як умови подальшого поглибленого вивчення іноземної мови в аспірантурі та складання іспиту. Лінгвістична компетенція передбачає володіння певним обсягом формальних знань з фонетики, лексики та граматики і навичками їхнього застосування у процесі спілкування. Під комунікативною компетенцією розуміється знання правил мовної поведінки, вибір мовних форм і засобів та їхнє використання у залежності від цілей, ситуації спілкування і соціального статусу учасників комунікації.

На вступному іспиті до аспірантури кандидати повинні продемонструвати високий рівень сформованості функціональної, мовної та мовленнєвої компетенцій. Функціональна компетенція передбачає володіння іноземною мовою для академічних цілей, а саме: вміння читати наукові тексти (першоджерела), анотувати та реферувати їх; слухати та конспектувати лекції, готувати і проводити презентації та семінари. Мовна компетенція передбачає володіння кандидатом орфографічними, орфоепічними, лексичними, фонетичними, граматичними та стилістичними нормами сучасної іноземної мови. Мовленнєва компетенція охоплює рецептивні та продуктивні вміння.

Враховуючи перспективи практичної і наукової діяльності здобувачів, вступні випробовування полягають у перевірці наступних навичок володіння іноземною мовою:

Говоріння та аудіювання. На іспиті необхідно продемонструвати навички підготовленого монологічного та непідготовленого діалогічного мовлення у ситуації офіційного спілкування у межах університетської програмної тематики. Оцінюється вміння адекватно сприймати мовлення і давати логічно обґрунтовані розгорнуті та короткі відповіді на запитання екзаменаторів.

Читання. Вступники повинні продемонструвати вміння читати оригінальну наукову літературу за фахом і тексти публіцистичного характеру, спираючись на вивчений мовний матеріал, фонові країнознавчі та професійні знання. Під час іспиту перевіряються навички вивчаючого та ознайомчого читання. У першому випадку необхідно продемонструвати вміння читати оригінальну літературу за фахом, максимально повно та точно перекладати її українською мовою, користуючись словником і спираючись на професійні знання та навички мовної і контекстуальної здогадки. Мета ознайомчого читання - оцінити вміння протягом обмеженого часу визначити коло розглянутих у тексті питань, основні положення автора і без попередньої підготовки стисло передати суть тексту англійською мовою.

Переклад. Здобувач повинен уміти здійснювати переклад з іноземної мови на українську спеціальних і публіцистичних текстів протягом заданого часу. Письмовий переклад повинен відповідати нормам української мови. Оцінювання знань вступників до аспірантури для здобуття ступеня «Доктор філософії» здійснюється за 100-бальною шкалою (табл. 1).

Таблиця 1

Система оцінювання іспиту з іноземної мови за 100-бальною шкалою

Оцінка в балах	Оцінка за 4-бальною шкалою	Пояснення
90-100	відмінно	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
82-89	добре	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
74-81		Добре (в цілому правильне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
64-73	задовільно	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60-63		Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35-59	незадовільно	Не достатньо (виконання не задовольняє мінімальним критеріям)
0-34		

Відмінно:

- вступник може давати чіткі детальні описи та презентації широкого розмаїття предметів, які стосуються його/її кола інтересів, викладаючи та аргументуючи думки з додатковими положеннями та відповідними прикладами;
- може користуватися мовою вільно, правильно і ефективно в широкому діапазоні загальних академічних та професійних тем, може спонтанно спілкуватися, добре контролюючи граматичний аспект, без жодних ознак необхідності обмеження того, що він/вона хоче сказати, приймаючи стиль мовлення залежно від обставин;
- може читати з високим ступенем самостійності, адаптуючи стиль і швидкість читання до різних текстів і цілей, вибірково використовуючи відповідні довідкові джерела, має широкий активний словниковий запас читання фахових та загальнонаукових текстів.

Дуже добре:

- вступник може вільно дати основний опис предметів, що входять до кола його/її інтересів, представляючи його у лінійній послідовності;
- може вільно спілкуватися на знайомі теми, пов'язані зі своїми інтересами та професійною сферою, може обмінюватися інформацією, перевіряти і підтверджувати її, виражати думки логічно і послідовно;
- може читати послідовний фактичний текст про предмети, що стосуються його/її сфери професійних та наукових інтересів з високим рівнем розуміння, має широкий активний словниковий запас читання, але

може відчувати труднощі при перекладі складних конструкцій та маловживаних термінів.

Добре:

може досить вільно дати основний опис предметів, що входять до кола його/її інтересів, представляючи його у лінійній послідовності;

може досить вільно спілкуватися на знайомі теми, пов'язані зі своїми інтересами та професійною сферою, може обмінюватися інформацією, перевіряти і підтверджувати її, може виражати думки логічно і послідовно.

може читати послідовний фактичний текст про предмети, що стосуються його/її сфери професійних та наукових інтересів із задовільним рівнем розуміння, має достатній активний словниковий запас читання, але може відчувати труднощі при перекладі.

Задовільно:

- може дати простий опис предметів, що входять до кола його/її інтересів у вигляді короткої серії простих фраз та речень;

- може спілкуватися досить легко у конструктивних ситуаціях та коротких бесідах, може здійснювати прості контакти, ставити запитання і відповідати на запитання, обмінюватися думками та інформацією на знайомі теми у передбачуваних ситуаціях;

- може читати короткі прості тексти на знайомі теми, які містять широковживану лексику.

Достатньо:

- може дати дуже простий опис обмежених предметів, що входять до кола його/її інтересів у вигляді короткої серії простих фраз та речень;

- може спілкуватися у конструктивних ситуаціях та коротких бесідах за умови, якщо співрозмовник допоможе в разі необхідності, може здійснювати прості контакти, ставити запитання і відповідати на запитання, обмінюватися думками та інформацією на обмежене коло знайомих тем у передбачуваних ситуаціях;

- може читати короткі прості тексти на обмежене коло знайомих тем, які містять широковживану лексику.

Приймальна комісія допускає до участі у конкурсному відборі для вступу на навчання вступників на основі раніше здобутого освітньо- кваліфікаційного рівня спеціаліст / ступеня магістр, які при складанні іспиту з іноземної мови отримали не менше 60 балів.

Тривалість додаткового іспиту зі спеціальності - 2 години.

Зміст вступного іспиту до аспірантури з іноземної мови

Структура екзаменаційного білету

Програма іспиту з іноземної мови передбачає виконання трьох завдань:

1. Письмове анотування іноземною мовою тексту українською мовою загальнонаукового характеру (обсяг тексту із розрахунку не менш ніж 1500 друкованих знаків за одну академічну годину).

Під час виконання цього завдання оцінюється вміння володіти технікою читання і перекладу, грамотне вживання мовленнєвих зразків, правильне

використання лексико-граматичного матеріалу, що відповідає тематиці наукових досліджень. Допускається використання словників.

2 Читання і письмовий переклад зі словником рідною мовою оригінального тексту з фаху (обсяг тексту не менш ніж 900 друкованих знаків).

Друге завдання передбачає виявлення вміння адекватно передавати зміст публіцистичного тексту іноземною мовою, користуючись необхідним словниковим запасом, використовувати засоби зв'язності тексту та дискурсивні маркери, дотримуватися наукового стилю (усно та на письмі).

3 Співбесіда іноземною мовою з питань напряму наукового дослідження.

Третє завдання передбачає перевірку знань фахової термінології та співбесіду з питань наукового дослідження, що складається з усного монологічного повідомлення про обраний фах і напрям наукового дослідження (рекомендований час: 2-3 хвилини) та відповідей на запитання членів екзаменаційної комісії.

Навчальний матеріал

Правила читання

Для розвитку навичок і умінь читання вступник до аспірантури повинен у галузі орфоєпії володіти на рівні автоматизму вимовою всіх звуків іноземної мови до міри, що забезпечує можливість для вступника зрозуміти промовлений текст.

Вступник до аспірантури повинен також володіти автоматизмом паузації на основі синтагматичного ділення речення, зв'язністю сприйняття і відтворення синтагм і основними інтонаційними контурами.

Граматичний мінімум

Англійська мова

Структура речення в англійській мові у порівнянні зі структурою речення в українській мові. Розповідне, питальне та заперечне речення. Типи питань.

Дієслово. Допоміжні, питальні та смислові дієслова.

Спосіб (дійсний, умовний, наказовий). Система часів.

Активний і пасивний стан. Особливості використання і перекладу пасивного стану. Узгодження часів.

Умовний спосіб. Емфатичні конструкції.

Функції дієслів: to be, to have, to do, will, should, would. Функції дієслів із закінченням -ing, -ed.

Іменник. Утворення множини. Присвійний відмінок.

Артикль.

Займенник (загальні відмінності). Особові, присвійні, вказівні займенники.

Незначні займенники some, any і заперечний займенник no. Кількісні займенники many, any, few. Неозначно-особовий займенник one. Три функції one. Підсилювальні і зворотні займенники.

Прикметник. Прислівник. Ступені порівняння.

Чисельник. Кількісні та порядкові чисельники. Дріб. Читання формул, хронологічних дат, позначень часу.

Ознаки підрядних речень: додаткових, означальних, умовних; ознаки сполучникового і безсполучникового підпорядкування; ознаки речень, що виділяють; ознаки часових форм дієслів в Present, Past, Future Indefinite; Present, Past Continuous; Present, Past Perfect активного і пасивного стану і їх значення. Шляхи перекладу Passive.

Ознаки безособових форм дієслів: ознаки простих форм інфінітиву, герундію, прислівників I і II в реченні і значення цих форм. Розрізнення граматичної омонімії.

Ознаки безособових форм дієслова і їх значення. Інфінітив. Складні інфінітивні форми і їх співвідношення з формою присудку. Ознаки інфінітива в функції правого визначення і його значення.

Модальні дієслова з перфектним інфінітивом.

Найуживаніші суфікси, префікси англійської мови наукової літератури та їх значення. Основні суфікси іменників, прикметників, дієслів, прислівників.

Німецька мова

Структура речення в німецькій мові. Розповідне, питальне та заперечне речення.

Дієслово. Слабкі та сильні дієслова. Дієслова з відокремлюваними та невідокремлюваними префіксами. Керування дієслів. Часові форми дієслів.

Модальні дієслова.

Активний і пасивний стан. Результативний пасив.

Умовний спосіб.

Іменник. Відмінювання іменників. Артикль: означений, неозначений, нульовий. Однина та множина іменників.

Займенник. Особові, безособові, присвійні, вказівні, заперечні займенники.

Прикметник. Прислівник. Відмінювання прикметників. Ступені порівняння прикметників та прислівників.

Прийменники з давальним, знахідним та родовим відмінками.

Складносурядні та складнопідрядні речення. Типи підрядних речень.

Порядок слів у підрядних реченнях.

Займенникові прислівники.

Інфінітив. Інфінітивні звороти *urn / statt / ohne ... zu + Infinitiv*.

Інфінітивні конструкції *haben+zu+Infinitiv; sein+zu+Infinitiv; lassen sich +Infinitiv*.

Найуживаніші суфікси, префікси німецької мови та їх значення.

Французька мова

Артикль.

Займенник. Особові займенники. Адвербіальні *en, y*. Зворотні. Вказівні, присвійні, відносні, питальні, неозначені займенники.

Іменник. Рід. Число.

Прикметник. Якісні та відносні прикметники. Узгодження прикметників та ступені порівняння. Типи прикметників: вказівні, присвійні, неозначені.

Числівник. Кількісні та порядкові числівники.

Прислівник. Форми. Ступені порівняння прислівників. Місце у реченні.

Прийменник. Особливості вживання.

Група часів індикативу.

Умовний спосіб.
Пасивна форма.
Інфінітив. Функції інфінітиву.
Дієприкметник.
Дієприслівник.
Сполучники.
Вигуки.
Порядок слів у реченні.
Узгодження часів індикативу.
Словотворення.
Складносурядне речення. Складнопідрядне речення. Пряма і непряма мова.

Лексичний мінімум

Лексичний мінімум має складати не менш ніж 2500 слів і словосполучень, включаючи загальнонаукову і фахову лексику, що відповідає спеціальності вступника до аспірантури.

Рекомендована література

Англійська мова

1. *Academic writing – Carter & McCarthy. (2006) [Ел.ресурс]. - Режим доступу: <http://www.neas.org.au/conference/presentations/conf12Thaine.pdf>*
2. *Hogue, Ann. Introduction to academic writing/Ann Hogue. Alice Oshima.-3rd ed [Ел.ресурс]. - Режим доступу: www.m5zn.com/newuploads/2015/02/17/pdf/d752398f63bfc6f.pdf*
3. *Naumova I.O. Academic English. [Ел.ресурс]. - Режим доступу: <http://cdo.kname.edu.ua/course/view.php?id=1582>*
4. *Oshima. Alice. Writing academic English I/Alice Oshima. Ann Hogue.-3rd ed. [Ел.ресурс]. - Режим доступу: <https://itnice01.files.wordpress.com/2009/07/eng.pdf>*
5. *Peter Master. English Grammar and Technical Writing. 2004: The Manila Regional Printing Centre of the US Department of State.- 348pp. [Ел.ресурс]. - Режим доступу: <https://exchanges.state.gov/education/engteaching>*
6. *Yachontova T.V. English Academic Writing. Основи англomовного наукового письма: Навч. посібник для студентів, аспірантів і науковців. – Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2002. -220 с. – Англ., укр.*
7. *Жук Л.Я., Ємельянова Є.С, Ільєнко О.Л. Academic and Professional Communication. – Харків: Міськ друк, 2011. – 260с. – Англ.*
8. *Наумова І.О. Languages and The Bologna Process: моногр. / І.О. Наумова – Харків: ХНАМ, 2008. – с. 80 [Ел.ресурс]. - Режим доступу: http://eprints.kname.edu.ua/6704/1/Languages_and_the_Bologna_Process.pdf*
9. *Мультимедійний посібник з англійської мови для організації самостійної роботи з відео матеріалами (для студентів, магістрів і аспірантів). Укл. Наумова І.О., Бучковська С.А. – Харків: ХНАМГ, 2008 – 46 с. англ. мовою. (з додатком відео, CD). [Ел.ресурс]. - Режим доступу: <http://www.twirpx.com/file/679025/>*

10. Методические указания для организации практической и самостоятельной работы по дисциплинам «Иностранный язык научного и делового общения», «Иностранный язык для ведения научной деятельности», «Профессиональный иностранный язык» (английский язык), «Деловой иностранный язык» (английский язык) (для студентов образовательно-квалификационного уровня магистр) / Харьк. нац. акад. гор. хоз-ва; сост.:И.О. Наумова. – Х.: ХНАГХ, 2012. – 44 с. [Ел.ресурс]. - Режим доступу: <http://eprints.kname.edu.ua/28349/>

Німецька мова

1. Griesbach V. Deutsche Sprache fur Auslander / V. Griesbach, D. Schulz. - Max Hueber Verlag, 1998. - 256 с.
2. Dreyer. Грамматика немецкого языка с упражнениями / Dreyer, Schmitt. - Verlag fur Deutsch, 2001. - 370 с.
3. Бориско Н.Ф. Бизнес-курс немецкого языка / Н.Ф. Бориско. - К.: Заповіт, 1996. - 390 с.
4. Новий німецько-український та українсько-німецький словник [уклад. З.О. Басанець та ін.]. - Київ: А.С.К., 2005. - 1023 с.
5. Кобжев О.М. Німецько-російсько-український словник (економіка, організація управління) / О.М. Кобжев. - Суми.: Довкілля, 2002. - 440 с.

Французька мова

1. Berthet A. Alter ego: méthode de français B2 / A. Berthet et d'autres. – Paris: Hachette, 2012. – 224 p.
2. Brillant C. Le nouvel édito B2 / C. Brillant, Bazou V. et d'autres. – Paris: Didier, 2012. – 222 p.
3. Glaud L. Grammaire essentielle du français / L. Glaud et d'autres. – Paris: Didier, 2015. – 287 p.
4. Baptiste A. Réussir le DELF B1 / A. Baptiste, R. Marty. – Paris: Didier, 2010. – 196 p.
5. Baptiste A. Réussir le DELF B2 / A. Baptiste, R. Marty. – Paris: Didier, 2010. – 191 p.
6. Костюк О. Л. Français. Niveau intermédiaire / О. Л. Костюк. – Київ: Ірпінь, 2002. – 224 с.
7. Крючков Г. Г. Поглиблений курс вивчення французької мови / Г. Г. Крючков. – К.: Вища школа, 2000. – 399 с.
8. Матвишин В. Бизнес-курс французского языка / В. Матвишин, В. Ховхун. – Киев : Логос, 1999. – 383 с.
9. Соломарська О. О. Підручник французької мови / О. О. Соломарська. – Рівне, 2002. – 192 с.